№ 197. Wtorek 30. Sierpnia 1859. ok wydania 49.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami dziennym i tygodniowym, tudzież z Rozmaitościami co Środy kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesiecznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 cent. W. A. — Insercya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 30. sierpnia. Dnia 29. b. m. wydana i rozesłana została z c. k. galicyjskiej drukarni rzadowej we Lwowie cześć VII. oddziału I. Dziennika rzadowego z roku 1859 dla okregu administracyjnego c. k. Namiestnictwa we Lwowie.

Ta cześć zawiera:

Nr. 77. Cesarskie rozporzadzenie z dnia 12. maja 1859, obowiazujace w całym państwie, wyjawszy Dalmacye, królestwo Lombardo-weneckie i Pogranicze wojskowe, względem opodatkowania na przyszłość konsumcyi wina i mięsa.

Nr. 78. Rozporządzenie ministerstwa skarbu i spraw wewnętrznych z dnia 15. maja 1859, obowiązujace w Austryi poniżej i powyżej Anizy, w Salzburgu, Czechach, Morawii, Szląsku, Galicyi. Krakowie i Bukowinie, w Styryi, Karyntyi i Krainie, w okręgu Tryestu, w Goryeyi i Gradysce, w Istryi i z wyspami gwarneryjskiemi, w Tyrolu i Forarlbergu, względem przeprowadzenia cesarskiego rozporzadzenia z dnia 12. maja 1859, (Dzien. ustaw państ. nr. 77) o pobieraniu podatku konsumcyjnego od wina i mięsa.

Nr. 79. Rozporzadzenie ministerstw skarbu i spraw wewnętrznych z dnia 15. maja 1859. obowiazujace w Węgrzech i w województwie Serbskim z banatem Temeskim, względem przeprowadzenia cesarskiego rozporzadzenia z dnia 12. maja 1859 (Dzien. ustaw państ. nr. 77) co do poboru podatku konsumcyjnego od wina i mięsa.

Nr. 80. Rozporzadzenie ministerstw skarbu i spraw wewnętrznych z dnia 15. maja 1859, obowiązujące w Siedmiogrodzie, względem przeprowadzenia cesarskiego rozporządzenia z dnia 12. maja 1859 (Dzien. ustaw państ. nr. 77), co do poboru podatku komsumcyjnego od wina i mięsa.

Nr. 81. Rozporządzenie ministerstw skarbu i spraw wewnętrznych z dnia 15. maja 1859, obowiązujace w Kroacyi i Sławonii, względem przeprowadzenia cesarskiego rozporządzenia z dnia 12. maja 1859 (dzien. ustaw państ. nr. 77), co do poboru podatku konsumcyjnego od wina i mięsa.

Nr. 82. Obwieszczenie ministerstwa skarbu z dnia 2. maja 1859, obowiązujace w Czechach. o ustanowieniu starostwa górniczego w Łokieciu, zniesieniu komisaryatu górniczego w Szłakowie, tudzież o rozszerzeniu zakresu działalności komisaryatów górniczych w Budziejowicach i Cieplicach.

Nr. 83. Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 8. maja 1859, względem wyniesienia urzędu celnego pobocznego klasy II. w Koćmierzowie na urząd celny poboczny klasy I.

Nr. 84. Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 10. maja 1859, obowiązujace we wszystkich krajach koronnych, względem przedłożenia pełnomocnictwa przyznanego urzędom celnym pobocznym klasy I. wzdłuż granicy od Szląska pruskiego i hrabstwa Kładzko, co do zastosowania cła protekcyjnego do żelaza surowego, opatrzonego świadectwami pochodzenia, aż do końca czerwca 1860.

Nr. 85. Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 12. maja 1859, obowiązujace w całym państwie, wyjawszy Pogranicze wojskowe, względem oznajmiania śmierci osób wojskowych zaszczyconych orderami lub medalami honorowemi wojskowemi, a oddalonych z wojska, tudzież względem odbierania orderów lub medalów honorowych tym, którzy za zbrodnię podpadli wyrokowi kryminalnemu, a nakoniec względem zwracania tych orderów i medalów honorowych.

Nr. 86. Obwieszczenie ministerstwa skarbu z dnia 13. maja 1859, ważne w Styryi, względem rozpoczęcia działalności starostwa górniczego w Cilly i zniesienia komisaryatów górniczych w Cilly i Voitsbergu.

Nr. 87. Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 14. maja 1859, obowiązujace we wszystkich krajach koronnych, względem ułatwień w przeprowadzeniu odpisów a względnie zwrócenia podatku od dochodów wraz z dopłatami, przepisanego na drugie półrocze 1859 od procentów obligacyjnych.

Nr. 88. Cesarskie rozporządzenie z dnia 13. maja 1859, obowiązujące w całym obrębie państwa. mocą którego nakazany został nadzwyczajny dodatek do podatków stałych na czas stosunków wywołanych wypadkami wojny.

Nr. 89. Cesarskie rozporządzenie z 17. maja 1859, obowiązujące w całym obrębie państwa, względem zaprowadzenia nadzwyczajnego dodatku do niektórych podatków niestałych.

Sprawy krajowe.

(Stan obleżenia zniesiony w Tryeście. — Nauki gimnazyalne w języku krajowym.)

Wiedeń, 27. sierpnia. Na mocy najwyższego postanowienia zniesiony został z dniem 24. b. m. stan obleżenia w mieście Tryeście z okręgiem, w obwodzie goryckim i w Istryi.

— *Lit. austr. koresp.* pisze: Rozporządzenie c. k. ministerstwa oświecenia, według którego nauki gimnazyalne w niektórych krajach koronnych nie muszą już być podawane koniecznie w języku niemieckim, znalazło wszędzie w krajach tych jak najlepsze przyjęcie, gdyż odpowiada nietylko widocznej potrzebie praktycznej, lecz nadto jest wyrazem i dowodem życzeń ministerstwa: uczynienia zadość właściwościom narodowym według wszelkiej możności. tudzież uwzględnienia każdego języka krajowego i literatury w duchu słuszności i bezstronnej sprawiedliwości. Według zgodnych doniesień sprawiło to rozporządzenie szczególnie na Węgrzech jak najlepsze wrażenie. i o czem wszystkie dzienniki tamtejsze jednomyślnie głoszą.

Ameryka.

Nowy Jork, 6. sierpnia. Na dniu 3. b. m. powołał prezydent w Washingtonie ministrów na posiedzenie gabinetowe, aby się naradzić nad wnioskiem traktatu z mexykańskim rządem Juareza.

Anglia.

(Wiadomości bieżące. — Nowiny dworu. — Doniesienia z Indyi. — Narady biskupów katolickich.)

Londyn, 24. sierpnia. Królowa i książę Albert przyjechali przedwczoraj o godzinie 1. z Osborne do obozu pod Aldershott. W godzinę potem udała się Jej król. Mość otwartym czterokonnym powozem do tak zwanego Hungry-Hill, gdzie odbyły się manewry. Małżonek królewski w uniformie marszałka i Książę Alfred w mundurze kadeta okrętowego towarzyszyli Królowej konno.

— Pogłoska o zamierzonej podróży księcia Walii do Kanady nie zdaje się być bezzasadną, zwłaszcza że kilku urzędników dworskich z jego świty wybiera się w podróż do Quebec paropływem odchodzącym do Liwerpoolu.

— Paropływ Lloyda „Amerika", który dnia 22. b. m. zawinął z Alexandryi do Tryestu, przywiózł wiadomości z Bombaju sięgające po dzień 21. lipca, z Kalkuty po dzień 16. lipca, a z Hongkongu po dzień 5. lipca. Z szczególnemi oddziałami rozprószonych już rokoszan zachodzą potąd jeszcze utarczki, lecz ci, co się ukrywają w górach Nepalu, nieodważą się zapewne pojawić na dolinie himalajskiej, gdyż w miejscach dostępnych z Audy znajduje się dostateczna siła zbrojna Syków do ich pokonania. Utrzymują zresztą jakoby cały dwór nepalski, z jednym tylko wyjątkiem Jung'a, sprzyjał rokoszanom, i że chętnie dozwoliłby im przytułku w Katmandu, gdyby Jung na to zezwolił.

Wojska, które zaciągnęły się do służby jeszcze za administracyi kompanii wschodnio-indyjskiej podają się w znacznej części do dymisyi w moc danego im w tej mierze pozwolenia. Rząd najął już dwa okręta dla przewiezienia 1200 ludzi do Europy. Jak już wiadomo, odpłynęli angielscy, francuscy i amerykańscy pełnomocnicy dnia 15. lipca z Szanghaj do Pekinu. Silna eskadra angielska składająca się z 7 paropływów, 10 łodzi kanonierskich i z 2 okrętów transportowych, zebrać się miała w Sa-liutien, o 50 niemal mil od ujścia rzeki Peiho. Poczyniono już wszystkie przygotowania, by w razie potrzeby wymusić tak wstęp do Pekinu, jak niemniej i ratyfikacyę traktatów.

— Katoliccy biskupi w Irlandyi naradzali się na synodzie w Dublinie głównie nad kwestyą szkolną. Oświadczyli się przeciw utrzymującemu się systemowi, według którego koszta nauczania po-

nosi skarb publiczny z neutralnem przy tem zachowaniem się co do względów religijnych. Powtórzono też protest wniesiony już dawniej przeciw kolegiom prowincyonalnym, gdzie synowie mieszkańców z klas średnich pobierają początki nauk dla rozmaitych wydziałów służby publicznej i dla powołania naukowego. Iryjski tak zwany system narodowy ma zresztą taką wziętość u mieszkańców, że synod biskupi nie nastaje już na jego zniesienie, lecz domaga się tylko zmian niektórych dla zapobieżenia usiłowaniom w nawracaniu ludzi do innej wiary. Początkowo bowiem nie wolno było bynajmniej nauczycielom świeckim przy tych szkołach nauczać religii, lecz z czasem odstąpiono mniej więcej od tej zasady, i dozwolono czytania biblii z wyjaśnieniem treści pisma świętego dla wszystkich tych uczniów, których rodzice na to się zgadzali, by prócz godzin zwyczajnych pobierali dzieci ich także i naukę biblijną. Synod katolicki wychodząc z tej zasady, że nauka ta podawana przez nauczycieli fanatycznych nadużytą być może do widoków polemicznych lub nawracania religijnego żąda teraz, by nauki religijnej nie podawali inni nauczyciele, jak tylko tacy, którzy są jednakowego z uczniami swymi wyznania religijnego. W stronach południowych i zachodnich Irlandyi nie przyniosłoby przyjęcie tego żądania żadnej prawie zmiany, gdyż uczniowie i nauczyciele są tam wszyscy wyznania katolickiego z małym tylko wyjątkiem. Inaczej jednak ma się rzecz w prowincyi Ulster, gdzie jest bardzo znaczna liczba takich presbyteryanów, którzyby dzieci swoich nie chcieli do szkół posyłać, gdyby im oraz i nauki religijnej nie podawano.

Francya.

(Wiadomości bieżące. — Stan zdrowia marszałka Bosquet. — Oświadczenie w Patrie. — Obwarowanie wybrzeży. — Twierdza Antwerpia. — Nowe okręta.)

Paryż, 24. sierpnia. Marszałek Bosquet zapadł na nowo; powtórny napad apoplektyczny odjął mu cały bok prawy.

— Marszałek Niel, który dawniej napisał dzieło o oblężeniu Sebastopola, zajmuje się teraz opisaniem kampanii włoskiej.

— Dziennik *Echo du Nord* oznajmia uwolnienie ośmiu więźniów politycznych; między nimi znajduje się także ten, co był uwięziony za podłożenie maszyny piekielnej na kolei północnej.

— W Tulonie przedsiębrano ciekawe próby z jedną z pływających bateryi żelaznych, które miały być używane na Peschierę. W przeciągu 87 godzin była baterya zaopatrzona w maszyny parowe i w artyleryę, tak, że gotowa do walki, i strzelając ze wszystkich dział odpłynęła śród radośnych okrzyków całej eskadry z zatoki. — Okręta „Ménagér", „Météore", „Prométhée", „Entreprenante", „Fléche", „Panama" i „Seine" z dwoma szalupami kanonierskiemi wypłynęły na morze, ale niewiadomo, jakie jest przeznaczenie tej flotyli.

— Oficer ordonansowy wiceadmirała Rigault de Genouilly Mandat de Grancy przybył tu z depeszami, które odnoszą się do traktatu pokoju zawartego z Królem Aaamu.

— Dziennik *Patrie* pisze: Rząd widział się już po kilkakrotnie zniewolony oświadczyć otwarcie, że jedynie *Monitora* używa za organ swych opinii. Co do nas, posunęliśmy się dalej jeszcze w tem oświadczeniu, wyrażając jawnie, że nasze zdania i sądy polityczne opieramy wyłącznie na osobistych zapatrywaniach. Dziś musimy ponownie powtórzyć to zapewnienie, chcąc zapobiedz nieporozumieniom i stając w obronie niezawisłości naszych zdań, które z naszego własnego objawiamy natchnienia. Wierność nasza dla rządu jest zanadto dobrze znaną, aby nowych potrzebowała dowodów. Ale zdania nasze objawiane w polityce zewnętrznej i wewnętrznej nie mają nic wspólnego z opinią rządu. Za wszystko, co piszemy, nie cięży odpowiedzialność na nikim innym, jak tylko na nas samych.

— W Paryżu sądzą powszechnie, że książę Napoleon otrzyma nominacyę wielkiego admirała.

— Paryski korespondent do *Indépendance* uzupełnia szczegóły, które potąd podawał o morskich uzbrojeniach Francyi. Utrzymuje stale, że system tych uzbrojeń jest całkiem obronny i mający utrzymać równowagę z uzbrojeniami Anglii podjętemi także — jak oświadczono — w zamiarach lepszej obrony. Wzdłuż całego wybrzeża morskiego Francyi wytkniętą być ma niezmierzona linia telegraficzna, a oprócz tego usypać mają 500 bateryi na najprzydatniejszych punktach strategicznych, a między temi stacyami odbywać będą służbę pospieszne paropływy z działami gwintowanemi.

Co do wrażenia, jakie wotum izby belgijskiej wywarło szczególnie w urzędowych kołach paryskich, tedy z Paryża piszą do rzeczonego dziennika belgijskiego, że to wotum deputowanych belgijskich nie wzbudza żadnej obawy we Francyi, a najlepszym tego dowodem jest ten szczegół, że poseł francuski w Bruxeli właśnie wtenczas, kiedy w izbie toczyły się rozprawy o obwarowaniu Antwerpii, otrzymał urlop i z miasta odjechał.

Według doniesień dziennika *Courrier de Marseille* mają do końca roku przyszłego spuścić z rozmaitych francuskich warsztatów okrętowych 50 nowych i wielkich okrętów transportowych. Wszystkie te okręta mają być pospieszne i zabierać w razie potrzeby do 3000 beczek ciężaru. Dwa według tego samego wzoru zbudowane już dawniej okręta, a mianowicie „Entreprenante" i „Dryade" okazały się być bardzo przydatne przy sposobności najnowszego przewozu wojsk. Pracują także gorliwie nad sporządzeniem dział gwintowanych dla floty, a marynarka francuska otrzyma wkrótce 300 dział takich.

Belgia.

(Sesye otwarte. — Wiadomości bieżące.)

Bruxela, 23. sierpnia. Słychać, że jenerał Changarnier chce pomimo amnestyi powrać do Francyi. — Senat zwołany jest na 30go b. m. — Temi dniami odejdzie ztąd do Neapolu nadzwyczajny poseł dla złożenia gratulacyi nowemu Królowi.

Izba rozpoczęła dziś znowu swoje prace obradą nad projektem względem uregulowania wyborów. Żwawą debatę wywołała petycya mieszkańców w Löwen, która zbija kilka haniebnych szczegółów, zarzucanych tamtejszym wyborcom. Pan Wasseige (z ostatecznej prawej) radził odesłać te petycyę komisyi, która rozpoznawała wybory w Löwen, i zawiesić dalsze śledztwo parlamentarne. Po długiej i burzliwej rozprawie odrzucono ten wniosek 39 głosami przeciw 28.

Szwajcarya.

(Powrót szwajcarskich pułków.)

Berna, 23. sierpnia. Staraniom deputowanego rady federacyjnej pana Latour, a więcej jeszcze prawości Króla Franciszka neapolitańskiego zawdzięczają oficerowie i żołnierze rozwiązanych pułków szwajcarskich, że otrzymają wszyscy pensye i wynagrodzenia zapewnione dekretem królewskim z 14. marca 1855. Dziś oczekiwany jest w Marsylii 4ty pułk w liczbie 1669 ludzi i 14 oficerów; w ogóle więc powróci z Neapolu do Szwajcaryi 8 do 9000 ludzi. Najmniej trzecia ich część jest żonata i mają liczne familie. Tu oczekują nie bez obawy powrotu tego zbuntowanego wojska.

Włochy.

(Powrót wojsk francuskich. — Szwajcary w służbie papieskiej.)

Do gazety pruskiej piszą pod d. 20. b. m. o pochodach wojsk francuskich:

„W ciągu ostatniego tygodnia wyruszyły z Włoch znaczne siły francuskie, blisko 25 do 30.000 żołnierza z powrotem do ojczyzny. Mianowicie odeszła do Francyi znaczna część jazdy, obierając drogę bądź na Mont Cenis, bądź na Riviera di ponente, Genuę, San Remo i Nissę. Wczoraj stanęła przednia straż dywizyi jazdy jenerała Partenneau w Nissie. Cała dywizya składa się z 2go i 7go pułku huzarów, a obadwa pułki brały udział w walkach pod Palestro i w bitwie pod Solferino. Jutro mają przechodzić przez Nissę lansiery, a także kirysiery i dragoni sposobią się do wymarszu. Podejmowanie huzarów w Nissie miało więcej barwę urzędową niż serdeczną, a nie może się równać wcale z uroczystościami, jakie na początku wojny towarzyszyły pochodom wojsk francuskich. Pomiędzy huzarami widać było wielu oficerów ranionych, a jenerał Partenneau musiał chory na febrę zatrzymać się w Mentone. Zastanawia, że wszystkie te oddziały nie wracają w głąb Francyi, ale mają po większej części stanąć załogą u granic ościennej Francyi południowej, mianowicie w Grasse, Freju, Aix, Tarascon itd. Przechodząc przez wsie i miasta włoskie nie odpowiadają teraz żołnierze francuskie ani jednem słówkiem na okrzyki ludu: Niech żyje Francya! Niech żyją Włochy! co wielce niepodoba się mieszkańcom."

— Z nad granicy włoskiej piszą pod dniem 20go sierpnia: Francuskie wojska, które z Włoch powracały do Francyi, były w ciągu ostatniego tygodnia bardzo liczne i wynosiły około 25 do 30.000 ludzi. Mianowicie odesłano do Francyi wielką część kawaleryi, częścią gościńcem na Mont-Cenis, częścią wzdłuż Riviera di ponente na Genuę, San Remo i Nizzę.

Rzym, 16. sierpnia. *Journal des Débats* donosi, że każdy parostatek z Neapolu, zawijający do Civita-Vecchia, wysadza na ląd małe oddziały po 30 do 40 Szwajcarów, których werbują do służby papieskiej. Żołnierze ci mają tworzyć korpus karabinierów z 800 ludzi; 3 do 400 już zwerbowano.

Niemce.

(Przysposobienia do sejmu w Berlinie.)

Jak upewnia Gazeta szląska, wypracowują wszyscy ministrowie pruscy projekta do nowych ustaw na najbliższe obrady sejmowe. Minister wojny wniesie projekt reformy organizacyi armii, a minister spraw wewnętrznych wystąpi z wnioskiem względem dokładniejszego ograniczenia okręgów wyborczych. Ministeryum spraw wewnętrznych, dzięki wpływowi i sprężystości hrabi Schwerina, rozwija w ogóle podwójną czynność i gorliwość, a niedawno toczyły się w nim narady nad ustawą o piastowaniu wiejskiej policyi miejscowej.

Szwecya i Norwegia.

Krystyania, 20go sierpnia. Jak słychać, ma J. M. Król przybyć tu z początkiem października dla zagajenia stortyngu, który zbierze się z dniem 1. października, i wykonać przysięgę przepisaną w §. 9 ustawy zasadniczej. J. M. Król zabawi tu tylko cztery dni, a cała podróż zabierze dni 12.

Rosya i Królestwo Polskie.

(Wojsko na stopie pokoju. — Pomieszkania dla wyrobników. — Fundacya w pamięć pełnoletności Cesarzewicza. — Obchód urodzin Napoleona.)

Do *Gazety wiedeńskiej* donoszą z królestwa Polskiego pod dniem 24. sierpnia:

Także i rząd rosyjski wydał rozkaz postawić trzy pierwsze korpusy księcia Gorczakowa na stopę pokojową. Postanowienie to nie wpłynęło z cesarskiego ukazu ale z specyalnego zlecenia ministra wojny i zdaje się, że głównie chodzi o redukcyę znacznie ostatniemi czasy pomnożonej liczby koni artyleryi i koni pociągowych, lecz tylko w korpusach rozłożonych w Polsce, bo korpus czwarty na granicy tureckiej pozostaje jak dotąd na stopie wojennej. Jenerał artyleryi Schneidemann ogłosił już w Warszawie, że w przeciągu kilku dni pójdzie w drodze publicznej licytacyi tysiąc koni od pociągów artyleryi.

Ponieważ w Brześciu litewskim rozpisano licytacyę na 400 koni pociągowych, a pułk libawski księcia Karola pruskiego sprzedaje 80 koni pociągowych. Niebawem zaczną i inne pułki zbywać swe konie pociągowe, a tem samem stanie niebawem cała armia na stopie pokojowej. Jednocześnie zniósł rząd zakaz wyprowadzenia koni za granicę. Liczba żołnierzy w pułkach pozostanie niezmienna, bo szeregi nie uzupełniają się rekrutami. Z wszystkiego tego poznać, że Rosya bardzo rychło zaczęła się rozbrajać, jak niemniej że zakaz wyprowadzenia koni nie zamierzał nic innego, jak tylko przyspieszyć i ułatwić zaopatrzenie własnej armii.

Petersburg, 17. sierpnia. Administracya towarzystwa ku polepszeniu pomieszkań ubogich wyrobników przysposobiła już wszystko pod budynek dla nich i dnia 18. sierpnia nastąpi uroczyste założenie węgielnego kamienia o dwunastej godzinie w południe w obecności wszystkich akcyonaryuszów. Na wniosek naczelnika miasta wyraził kupiecki stan petersburski życzenie, obchodzić rocznicę, w której Wielki książę następca tronu Mikołaj dójdzie pełnoletności, założeniem czterdziestu miejsc dla pensyonaryuszów w szkole Mikołaja i Alexandra przy domie zaopatrzenia Mikołaja. Cesarz zawiadomiony o tym zamyśle stanu kupieckiego potwierdził i wyraził stanowi temu podziękę za szczere przywiązanie. — Dnia 15go sierpnia, o dziesiątej godzinie zrana, odprawiono, jak donosi *Journal de St. Petersbourg* w tutejszym kościele kawalerów Maltańskich na cześć urodzin Cesarza Napoleona III *Te Deum*. Z wielkiej liczby obecnych, na tem nabożeństwie byli jenerał-adjutant Cesarza, książę Paszkiewicz, któremu Jego ces. Mość polecił znajdować się na uroczystości, hrabia Tołstoj, pomocnik ministra spraw zagranicznych. Wszyscy urzędnicy ambasady, tudzież wszyscy członkowie ciała dyplomatycznego w Petersburgu byli obecni w uniformie urzędowym.

Księstwa Naddunajskie.

(Wybory. — Projekt ku podniesienia handlu, przemysłu i kredytu.)

Serbskie ministeryum spraw wewnętrznych wezwało wszystkie w kraju zwierzchności policyjne, by wybory deputowanych na Skupczynę rozpoczęto: wybory te muszą być do 27. b. m. ukończone. Zwierzchności policyjne otrzymały rozkaz, by się wstrzymały od wszelkiego wpływu na wybory. Spodziewają się, że Skupczyna obradować będzie znow w Belgradzie.

— Do *Temesw. Ztg.* piszą: Na 14. posiedzeniu Skupczyny wnieśli członkowie i pełnomocnicy miejskiego powiatu belgradzkiego, Axymowicz i Karabiberownik propozycyę, ażeby dla podniesienia handlu i utworzenia kredytu zaprowadzono prawo wexlowe i sąd handlowy, tudzież ażeby się starano lepiej urządzić pocztę. Komitet Skupczyny zaproponował na ostatniej swojej sesyi, ażeby rząd dla ocalenia obarczonej długami posiadłości gruntowej, zaciągnął od londyńskiego kredytowego banku 2 miliony dukatów po 4%. Rozumie się samo przez się, że rząd musiałby przyjąć gwarancyę na siebie. — Z Kragujewacza donoszą pod dniem 14. sierpnia temu samemu dziennikowi o przybyciu królewsko-sardyńskiego konzula d'Astengo.

Turcya.

(Wiadomości bieżące.)

Musztry wojskowe z ogniem, na których miał być i Sułtan, odłożono dla upałów teraźniejszych na przyszły miesiąc, a oddziały w liczbie ogólnej 25.000 żołnierza zajęły dawniejsze swe leże. — Turecka eskadra pod rozkazami kontr-admirała Mehemeta Baszy znajduje się teraz pod wyspą Urlak, a przed powrotem do Konstantynopola zawinie do Smyrny. — Komisya mająca zająć się uregulowaniem finansów tureckich, odbywa teraz co tydzień posiedzenia. Do znakomitszych członków tej komisyi należą: Fuad Basza, minister spraw zewnętrznych; Rudzy Basza, prezydent rady tanzymatu; Hassyp Basza, minister finansów; dalej pp. Falconnet, Lackenbacher i spodziewany w Konstantynopolu p. Plene. — Eskadra angielska co była pod Alexandryą odpłynęła do Malty.

Afryka.

(Wypadek na kolei żelaznej.)

Alexandrya, 5. sierpnia. Wychodzący tu dziennik *Sphinx egyptien* zawiera wiadomość o smutnym wypadku na kolei żelaznej, przyczem życie wicekróla było w niebezpieczeństwie, i pisze między innemi: „Przed kilkoma dniami uderzyły o siebie dwa pociągi na kolei żelaznej z Alexandryi do Kairu, w sekcyi od Danimanour do Kafo-el Zayat, i mogło ztąd przyjść do wielkiego nieszczęścia. Jego Wysokość, wicekról w towarzystwie pułkownika Minier, jeneralnego dyrektora fabryki karabinów i kupca Franciszka Bravay, znajdował się w wagonie królewskim, i kazał pociągowi zatrzymać się w tem miejscu na chwilę, gdy w tem wpadł na pociąg wicekróla inny pociąg z towarami puszczony w tym samym kierunku, lecz wprzód nie sygnalizowany. Maszynista postrzegł w prawdzie grożące niebezpieczeństwo, lecz nie mógł już odwrócić gwałtownego starcia się pociągów. Było to rzeczywiście straszne uderzenie. Obydwa wagony uczepione poza wagonem wicekróla zostały zgruchotane ze szczętem, lecz tym sposobem ocaliły życie wice-królowi i jego dwom towarzyszom. Wicekról wywrócił się z wagonem, lecz z nieustraszoną odwagą i bez względu na osobiste swe niebezpieczeństwo pospieszył na ratunek swych pokoleczonych towarzyszów.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Werona, 24go sierpnia. Zacząwszy od 25. b. m. otworzona będzie bezpośrednia poczta listowa między Padua, Ferrara i Bononią. Z początkiem września ma się rozpocząć na weneckich kolejach znowu regularny transport podróżnych i ładunków. Dla zapomożenia gmin dotkniętych najmocniej rekwizycyami wojennemi, mają być uchwalone znaczne ulgi.

Zuryk, 26go sierpnia. Wczoraj nie było posiedzenia, ale pełnomocnicy są bardzo czynni; kuryery przybywają i odchodzą.

Berlin, 27go sierpnia. Buletyn. Stan zdrowia Króla pogorszył się wczoraj. Wielka gorączka osłabiła go i musiał pozostać w łóżku. Taki stan trwał do północy; potem uspokoił się dostojny pacyent i spał bez przerwy aż do rana, co go widocznie pokrzepiło.

Wiadomości handlowe.

Zestawienie przeciętnych cen czterech głównych gatunków zboża i innych artykułów, jakie były w pierwszej połowie *sierpnia* na targach w obwodzie lwowskim, żółkiewskim, przemyskim, kołomyjskim, stanisławowskim, i sanockim.

	Obwód											
	Lwów		Żółkiew		Przemyśl		Kołomyja		Stanisławów		Sanok	
	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.
	waluty austryackiej											
Mec pszenicy . . .	3	5	2	60	2	58	3	11	2	85	2	68
„ żyta . . .	1	58	1	29	1	40	1	61	1	88	1	72
„ jęczmienia .	1	37	1	18	1	26	1	21	1	35	1	42
„ owsa . . .	1	19	1	2	1	15	.	69	1	6	1	5
„ hreczki . .	1	58	1	38	1	56	1	43	1	35	.	.
„ kukurudzy .	.	.	.	.	.	.	1	63	1	96	.	.
„ kartofli . .	.	62	.	50	.	68	.	90	.	86	.	61
Cetnar siana . . .	.	83	.	85	.	89	1	30	1	18	1	15
„ wełny . . .	.	.	105	.	125	.	.	.	40	62	.	.
„ nasienia konicza	.	.	.	.	20	.	.	.	36	75	.	.
Sąg drzewa twardego	7	16	5	42	6	89	6	41	6	59	5	48
„ „ miękkiego	5	51	4	7	4	94	4	10	4	75	3	95
Funt mięsa wołowego	.	10	.	8	.	9¾	.	9½	.	9⅓	.	11
Mas okowity . . .	.	85	.	44	.	65	.	52	.	48	.	66

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 29. sierpnia.

Hotel rosyjski: PP. Hr. Dunin Borkowski Alex., z Winniczek. — Pajgert Stanisław, z Krzywenki.

Hotel europejski: Wilczyński Waler., z Krakowa. — Papara Henryk, z Zubowmostów. — Ujejski Bron., z Lubszy.

Hotel angielski: Gross Piotr, z Koniuszek. — Czajkowski Hipolit, z Baden.

Hotel Langa: Kożuchowski Hipolit, z Wiednia. — Grenso, Franciszek, c. k. kapitan, z Włoch.

Hotel krakowski: Bagiński Leon, z Stanisławowa.

Pod koleją żelazną: Caske Wilhelm, c. k. major pens., z Wiednia.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 29. sierpnia.

PP. Korytowski Rafał, c. k. porucznik, do Wiednia. — Nowosielski August, do Zbory. — Kozłowski Zygmunt, do Rozubowiec. — Rudolf Wacław, c. k. porucznik, do Przemyśla. — Dr. Janau, radca konsyst., do Prus.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 27. i 28. sierpnia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
7. god. zrana	327‴56	+ 13 2°	81.9	południowy	sł.	pogoda
2. god. po poł.	327.52	+ 22 3°	48 3	połud.-zach.	„	„
10 god. wiecz.	327.60	+ 15 2°	77 8	południowy	„	„
7. god. zrana	327‴67	+ 13 1°	78 5	połud.zach.	sł.	pogoda
2. god. po poł.	327 41	+ 23 0°	46.4	„	„	pochmurno
10. god. wiecz.	327 27	+ 15.3°	75.6	„	„	pogoda

TEATR.

Dziś opera niemiecka „**Robert der Teufel.**" — Od jutra zamknięty będzie teatr dla reparacyi wewnętrznych na dwa tygodnie.

Kurs lwowski.

Dnia 29. sierpnia.

		gotówką zł.	gotówką c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	5	48	5	55
Dukat cesarski	„ „	5	54	5	60
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	9	40	9	60
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	82	1	90
Talar pruski	„ „	1	75	1	80
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	82	—	83	—
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	73	20	74	20
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	78	40	79	40

Telegrafowany wiédeński kurs papierów i weksli.

Dnia 29. sierpnia.

1. Dług publiczny. *A. Państwa.* W walucie austryackiej po 5% za 100 zł. —.—. Z pożyczki narodo. po 5% za 100 złr. 79 40 Z roku 1851 serya B. po 5% za 100 zł. —.—. Z konwersyi kuponów po 5% za 100 zł. —. Metaliki po 5% za 100 zł. 74.35; po 4½% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł —.—. po 3% za 100 zł. —.—; po 2½% za 100 zł. —.—; po 1% za 100 zł. — —. Przeznaczone do losow.: z r. 1834 za 100 zł. —.—; z r. 1839 za 100 zł —.—. z roku 1854 za 100 zł. —.—. — Losowane obligacye dawnego długu państwa: po 5% za 100 zł. —.—; po 4½% za 100 zł. — —; po 4% za 100 zł. —.—. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa w kraju uprocentowane: po 3% za 100 zł. — —; po 2½% za 100 zł. —.—; po 2¼% za 100 zl. — —; po 2% za 100 zł. — —; po 1¾% za 100 zł. — —. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa za granicą uprocentowane: po 5% za 100 zł. — —: po 4½ za 100 zł. — —; po 4% za 100 zł — —. *B. Krajów koronnych.* Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier —.—; Banatu Temeskiego, Kroacyi i Sławonii —.—; Galicyi —.—; Bukowiny —.—; Siedmiogrodu — —; innych krajów koronnych —.—; z klauzulą losowania w roku 1867 —.—. Lomb.-weneckiej pożyczki z roku 1850 po 5% za 100 zł. —.

2. Akcye. Banku narodowego sztuka 903 —; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 214 50; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —. półn. kolei Cesarza Ferdynanda za 1000 zł. —; towarzystwa kolei żelaznej państwa —.—; zachod. kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. za 100 zł. (50% wpłaty —.—; połud.-półn.-niemieckiej kolei komunik. —.—; kolei Cisy po 200 złr. m. k. —.—; lomb.-weneck. kol. żelaz. —.—; wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa —.—; austr. towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju po 500 złr. —.—; Lloyda w Tryeście po 500 złr —.—.

3. Listy zastawne. Banku narod. w mon. konw.: na 12 miesięcy 5% za 100 zł. —.—; na 6 lat po 5% za 100 zł. —.—; na 10 lat po 5% za 100 zł. —.—; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —.—; w walucie austryackiej: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. — —; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —.—; galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —

4. Losy. Instytutu kredyt. dla handlu i przemysłu sztuka —.—; towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju —.—; pożyczka miasta Tryestu za 100 zł. —.

Kurs wexlowy. Na 3. miesiące: Amsterdam za 100 holenderskich florenów —.—. Augsburg za 100 zł. połudn. niemieck. waluty 100.25. Berlin za 100 talarów —.— Wrocław za 100 talar. —.—. Frankfurt n. M. za 100 zł. połudn. niemieck. waluty —.—. Genua za 100 lirów piemonckich —.—. Hamburg za 100 marko banko —.—. Lipsk za 100 talarów —.— Liwurna za 100 lirów toskańskich — —. Londyn za 10 funtów szterl. 117.25. Lugdun za 100 franków —.—. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Marsylia za 100 frank. —.—. Paryż za 100 fr. —. . Praga za 100 zł. wal. austr. —.—. Tryest za 100 zł. wal. austr. —.—. Wenecya za 100 zł. wal. austr. —.—.

Na 31 dni. Bukareszt za 100 piastrów wołoskich —.—. Konstantynopol za 100 piastrów tureckich —.—. Wexlowe dyskonto banku narod. 5% — procent od zaliczek banku narodowego na papiery publiczne 5% —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 5 54, dukaty ces. pełnej wagi —.—, korony —.—, półkorony —.—.

Kurs giełdy wiédeńskiej.

Dnia 27. sierpnia.

Dług publiczny.

A Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5% za 100 zł.	69.75	70 —
Z pożyczki narodow. po 5% za 100 zł.	79.20	79 30
Z roku 1851, ser. B. po 5% za 100 „	—.—	— —
Metaliki po 5% za 100 zł.	74.10	74 25
dtto. „ 4½% za 100 zł.	65.25	65 50
Przeznacz. do wylos. z r. 1834 za 100 zł.	295.—	296.—
„ 1839 „ 100 „	117.75	118.—
„ 1854 „ 100 „	109.—	109 50
Renty Como po 42 lir. austr.	15.50	16.—

B. Krajów koronnych	pien.	towar.
Obligacye indemn. po 5% za 100 zł. Niższej Austryi	93.—	94.—
Węgier	73.—	73.75
Banatu Temeskiego, Kroacyi i Sławonii	71.50	72.—
Galicyi	73 —	74.—
Bukowiny	71.—	71.50
Siedmiogrodu	71.50	72.—
innych krajów koronnych	82.—	92.—
Z klauzulą losowania w r. 1867	—.—	—.—

Akcye.

	pien.	towar.
Banku narodowego sztuka	897.—	899.—
Instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu po 200 zł. wal. austr	214.30	214.40
Niższo-austr. towarzystwa eskomt. po 500 zł. mon. konw.	552.—	554.—
Północnej kolei Cesarza Ferdynanda po 1000 zł. mon. kon.	1833 —	1835
Towarzystwa kolei żelaznej państwa po 200 zł. mon. konw. czyli 500 fr.	260.50	261 —
Kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. mon. kon. za 100 zł. (5%) wpłaty	142 50	143 —
Połud.-półn.-niemieckiej kolei komunikacyjnej po 200 zł. m. k.	140 50	141.—
Kolei Cisy po 200 zł m. k. po 100 zł. (50%) wpłaty	105.—	105.
Lomb.-weneckiej kolei żelaznej po 570 lir. austr. czyli 192 zł. m. k. z 76 zł. 48 kr. (40%) wpłaty	120.—	121 —
Wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa po 200 zł. czyli 500 frank. z 60 zł. (30%) wpłaty	—.—	—.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	477.—	479.—
Lloyda austr. w Tryeście po 500 „ „	258.—	260.—

Listy zastawne.

		pien.	towar.
Banku narodowego w mon. kon.	6letnie po 5% za 100 zł.	98.—	98 50
	10 „ „ 5% „ 100 „	93.50	94 50
	przeznaczone do losowania po 100 zł.	86 50	87.50
Banku narodowego w wal. austr.	na 12 miesięcy 5% za 100 zł.	99 50	100 —
	przeznaczone do losowan. po 5% za 100 zł.	84 —	84 50

Losy.

	pien.	towar.
Instyt. kredyt. dla handlu i przemysłu po 100 zł. waluty austr. za sztukę	97.—	97.25
Towarz. żeglugi parowej na Dunaju po 100 zł. mon. kon.	102 50	103.—
Esterhazego 40 zł. m. k.	82. —	84. —
Salma 40 „ „	40.—	40.50
Palfiego 40 „ „	38.—	38.50
Clarego 40 „ „	36.50	37.
St. Genois 40 „ „	35 75	36.25
Windischgrätza 20 „ „	24 50	25.—
Waldsteina 20 „ „	25.50	26.—
Keglevicha 10 „ „	14 50	15.—

Na 3 miesiące.

	pien.	towar.
Augsburg za 100 zł. połud.-niemieckiej waluty 5%	100 25	100.50
Frankfurt n. M., za 100 zl. połudn.-niemieckiej waluty	100.50	100.75
Hamburg za 100 marko banko 2¾%	88.—	88.50
Londyn za 100 funtów szterl. 3%	117.—	117 25
Paryż, za 100 franków 3%	46.50	46 60

Kurs złota.

	pien.		towar.	
Dukaty ces. mennicze	5 zł.	54 cen.	5 zł.	56 cen.
Korona	16 „	10 „	16 „	13 „
Napoleondor	9 „	39 „	9 „	40 „
Rosyjski imperyał	9 „	56 „	9 „	58 „

KRONIKA.

Dziś wielkie przedstawienie w Cyrku W. Carré. — Zachwala sobie publiczność niezmiernie przedstawienia sztuk konnych p. Carré. Towarzystwo jeźdźców dobrze dobrane, konie w szkole wyższej ekwitacyi doskonale wyćwiczone, stroje i przybory utrzymane z wielką starannością, podnoszą mienie, i zapewniają panu Carré nadał to wzięcie jakiem go publiczność z wielką przyjemnością teraz zaszczyca.

Ofiary przesłane patryotycznemu towarzystwu w Wiedniu.

Z obwodu stanisławowskiego. Ofiarowali w Stanisławowie niektórzy pp. urzędnicy c. k. władzy obwodowej 20 zł. 60 c. w. a.; pani Eleonora Moczarska 5½ ft. szarpii; Pinkas D. Halpern 1 ft. 13 łut. szarpii; M J. Gottfried 14 łut. szarpii. W Tyśmienicy: W. Krzysztof Roszko Bogdanowicz, właściciel Worony 16 zł. 50 c. w. a. a niektórzy c. k urzędnicy i mieszkańcy Tyśmienicy razem: 7 ft. 5 łutów cienkich szarpii, 7 ft. grubszych, a 27 ft. całkiem grubych szarpii. W Nadwórnie: PP. Dominik Skorczyński poborca podatków 28 łut. szarpii; Karol Pasieczny adjunkt powiatowy 1 ft; Stanisław Kazanowski poczmistrz 12 łut.; Mikołaj Torosiewicz aktuaryusz powiatowy 1 ft. 18 łut.; Piotr Lutz dyrektor budowli gościńców 1 ft. 30 łut.; Bazyli Sieradzki 1 ft. 6 łut.; gmina Tyśmieniczany 24 ft., a aptekarz Styler 4 ft. szarpii.

(Statystyka Rosyi.) Według petersburskiego kalendarza na rok bieżący liczy całe rosyjskie państwo włącznie z królestwem Polskiem i wielkiem księstwem Finlandyi, 151 miast z ludnością wyżej nad 10 000 mieszkańca. Z nich liczy 81 miast 10 do 15.000 ludności, 26 od 15 do 20.000 a 44 miast przeszło po 20.000 mieszkańców. Przeszło po 100.000 mieszkańców mają tylko 4 miasta t. j.: Petersburg 490 808, Moskwa 368 765, Warszawa 158 120 i Odesa 101.320. Miast zaś, liczących więcej jak 50.000 a mniej jak 100.000 dusz jest 7., t. j.: Ryga 70.463, Kiszeniew 63 469, Kijów 62.497, Saratów 61.610, Kazań 56.237, Tuła 50.641 i Berdyczów w gubernii Kijowskiej 50.281 mieszkańców. Nareszcie przytaczamy jeszcze te miasta, które liczą więcej jak 20.000 ale mniej jak 50.000 mieszkańców: Wilno 45.581, Mikołajów 44 280, Kursk 40.771, Tyflida 38.375, Woronież 37.664, Niznygorod 35.603, Orel 35.281, Astrachan 34.582, Cherson 33.810, Kronsztad 31.416, Kaługa 31.027, Charków 30.600, Żytomirz 29 350, Jarosław 26.915, Symbirsk 26.521, Simferopol 26 481, Łódź w gubernii warszawskiej 26 073, Mińsk 25.525, Samara 24.505, Irkuck 24.103, Pensa 23.772, Jelec w gubernii orelskiej 23.186, Mohilew 22.815, Tambów 21.950, Wolsk 21 499, Rezan 21.449, Witebsk 20.728, Kozłów 20.554, Połtawa 20.516, Staraja Szemacha 20.433, Rewel 20.284, Tomsk 20.202 i Kowno 20.103 mieszkańców. Ilość miast liczących po więcej jak 20.000 dusz które można uważać za właściwie główne miasta rosyjskiego państwa, pomnożyła się ostatniemi czasy bardzo; jest ich, jak namieniliśmy wyżej już 44; niedawno liczono ich tylko 34. Rządowy sekretaryat królestwa Polskiego właśnie ogłosił listę mieszkańców królestwa według konskrypcyi z 1857 roku, obejmuje szczegółowo pojedyncze gubernie kraju, równie jak i ważniejsze miejskie zakłady w kraju. Ogólna ludność Królestwa Polskiego wynosiła dnia 1. stycznia 1858 roku 4,733 760 dusz, z tych przypada 1,691.502 na gubernię warszawską włącznie z stolicą, 964 835 na gubernię lubelską, 916 829 na gubernię radomską 618.894 na gubernię augustowską i 541.700 dusz na gubernię płocką. Główne miasta tych 5 polskich prowincyi liczą, jakoto: Warszawa 158 120, Lublin 16.056, Radom 8153, Suwałki stolica gubernii augustowskiej 10.939 i Płock 12.604 dusz. Inne ludniejsze miasta są: Łódź w gubernii warszawskiej o 26.073, Kalisz w tej samej gubernii o 12.276 i Piotrków także w gubernii warszawskiej o 10.036 mieszkańcach. Prócz tego 14 miast liczy 5 do 10.000 a 47 miast i twierdzo 1000 do 5000 dusz. Wszystkie inne miasta królestwa mają tak mało ludności, że w listach sekretarza państwa nawet niesą przytoczone szczegółowo.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.* *Z c. k. galic. drukarni rządowej.*